

»Kommunale udgiftsbehov« (betænkning 855/1978), som ligeledes ligger til grund for de ændringer i udgiftsbehovskriterierne i lov om generelle tilskud, hvorom der samtidigt hermed er fremsat lovforslag. Forslagene vil fjerne en del af de forskelle, der er imellem kriterierne i udligningsordningen i hovedstadsområdet og i det øvrige land.

Udligningsordningen i hovedstadsområdet indeholder udligning såvel i beskatningsgrundlag som i udgiftsbehov. Kommuner og amtskommuner, hvis andel af hovedstadsområdets samlede udgiftsbehov er mindre end deres andel af områdets beskatningsgrundlag, yder bidrag til de af områdets kommuner og amtskommuner, hvis udgiftsbehovsandel er større end andelen af beskatningsgrundlaget.

Der foretages kun en delvis udligning af disse forskelle. For kommunerne udlignes 40 pct. og for amtskommunerne 50 pct.

Niveaet for udligningen i *beskatningsgrundlag* foreslås forhøjet fra de nuværende 40 pct. for kommuner og 50 pct. for amtskommuner til 70 pct. for begge kommunetyper, mens de gældende udligningsniveauer fastholdes for så vidt angår udligningen i udgiftsbehov. Ændringen indebærer, at kommuner og amtskommuner afgiver 70 pct. af den gennemsnitlige skatteudskrivning af deres beskatningsgrundlag, i det omfang det ligger over gennemsnittet pr. indbygger, mens kommuner og amtskommuner med et beskatningsgrundlag under gennemsnittet modtager 70 pct. af den gennemsnitlige skatteudskrivning af det manglende beskatningsgrundlag.

Begrundelsen for denne ændring er først og fremmest ønsket om i videre omfang at stille kommunerne og amtskommunerne inden for hovedstadsområdet, som om de i økonomisk henseende udgør én storkommune og én storamtskommune. Den befolkningsmæssige, erhvervs-mæssige og administrative udvikling, som er foregået inden for hovedstadsområdet, siden loven fik virkning fra regnskabsåret 1974-75, har ført til en endnu større samhörighed inden for området, der gør en større udligning rimelig.

Grunden til, at udligningen af beskatningsgrundlag foreslås strammet mere end udligningen af udgiftsbehov, er først og fremmest, at beskatningsgrundlaget kan opgøres entydigt, mens opgørelsen af udgiftsbehov ikke lader sig kvantificere på samme entydige måde – jfr. afsnit II i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner.

Når der er valgt et udligningsniveau for beskatningsgrundlaget på 70 pct., skyldes det sammen-

hængen med de samtidigt fremsatte forslag i lovkomplekset, idet regeringen har lagt vægt på en samlet økonomisk balance for alle kommuner og amtskommuner.

Efter den særlige bestemmelse om *vækstkommuneudligning* i § 6 i lov om udligning i hovedstadsområdet opkræves der hos samtlige kommuner i hovedstadsområdet til fordeling blandt vækstkommunerne et bidrag, der i loven er fastsat til 0,1 pct. af kommunernes indkomstskattegrundlag. Bidrag tilfalder kommuner efter fordelingsregler, der alene tager hensyn til befolkningstilvækst af en vis størrelse.

Med denne fordeling kan selv små forskydninger i en kommunes befolkningstilvækst føre til store ændringer i kommunens væksttilskud. Hertil kommer, at det må forventes, at stadigt færre kommuner fremover vil være berettiget til væksttilskud. En fastholdelse af den nuværende fordelingsregel kan derfor give ordningen et præg af vilkårlighed. Det blev da også ved ordningens etablering understreget, at størrelsen af udligningsbidraget måtte tages op til revision, såfremt der indtræder væsentlige ændringer i befolkningsudviklingen.

Ordningen foreslås ændret, således at tilskuddet ydes til kommuner, der har særlige økonomiske vanskeligheder som følge af tidligere eller forestående befolkningstilvækst. Indenrigsministeren bemyndiges efter forslaget til at fordele tilskuddet efter forhandling med hovedstadsrådet.

Det er dog hensigten kun gradvist at aftrappe tilskudsfordelingen efter de gældende regler. Dette er muligt, fordi de kommuner, der i dag får tilskud, også vil være omfattet af den ændrede bestemmelse. Det vil være rimeligt en vis tid fremover at tage hensyn til de forventninger om tilskud, der er i disse kommuner.

Den øvrige del af tilskudspuljen fordeles til kommuner med særlige økonomiske vanskeligheder som følge af vækst. Disse vanskeligheder kan bl. a. give sig udslag i et højt beskatningsniveau, lavt serviceniveau, store anlægsudgifter eller store udgifter til renter og afdrag på lån. De nærmere retningslinier, der agtes fulgt ved fordelingen, er omtalt i bemærkningerne til den pågældende bestemmelse.

IV. Lovforslagets økonomiske konsekvenser.

De økonomiske konsekvenser af forslaget til ændring af udgiftsbehovs- og skattegrundlagsudligningsordningen er belyst i afsnit III i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af